

Міжнародна
науково-практична конференція

Проблеми
надзвичайних
ситуацій

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Харків
20 травня 2020 року

УДК 331.45

ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ РИЗИКООРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У СИСТЕМУ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Малько О.Д., к.військ.н., доц.

Бульба О.О., студент

Національний університет цивільного захисту України, Харків, Україна

Відповідно до Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 989-р, розбудова системи організації безпеки та гігієни праці в Україні на основі ризикоорієнтованого підходу є першочерговим завданням, виконання якого забезпечить впровадження стандартів Європейського Союзу у сферу охорони праці. Варто зазначити, що реалізація Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні має забезпечити імплементацію в національне законодавство норм Директиви № 89/391/ЄЕС Ради щодо запровадження заходів заохочення поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі. [1]

Хоча у Директиві № 89/391/ЄЕС безпосереднє не зафіксовано терміну «ризикоорієнтований підхід», але із змісту статті 6 виходить зобов'язання роботодавця застосовувати в управлінні охорони праці ризикоорієнтований підхід. Зокрема, роботодавець має вжити заходів, необхідних для безпеки і охорони здоров'я працівників, включаючи попередження виробничих ризиків і забезпечення інформації і навчання, а також застосування організаційних заходів і засобів на основі наступних принципів [2]:

- a) уникнення ризиків;
- b) оцінки ризиків, яких неможна уникнути;
- c) боротьби з джерелами ризиків;
- d) адаптації виробничого процесу до індивідуальних особливостей працівників, особливо щодо проектування робочих місць, вибору виробничого обладнання, виробничих методів;
- e) адаптації до технічного прогресу;
- f) заміни небезпечних виробничих процесів на безпечні або менш небезпечні;
- g) вироблення узгодженої та чіткої політики попередження, яка охоплювала б технологію, організацію роботи, умови праці.

Крім того, роботодавець, беручи до уваги характер роботи підприємства і / або установи повинен:

- a) оцінити ризики для безпеки і здоров'я працівників, *inter alia*, при виборі виробничого обладнання, а також при оснащенні робочих місць;
- b) доручаючи завдання працівникові, брати до уваги його можливості, з точки зору безпеки та здоров'я;

с) забезпечити, щоб планування та введення нових технологій було б предметом консультацій з працівниками та / або їх представниками в тому, що стосується наслідків вибору обладнання, умов праці та виробничого середовища для безпеки і гігієни праці працівників;

д) вжити відповідних заходів для того, щоб гарантувати, що тільки ті працівники, які отримали відповідні інструкції, можуть мати доступ до тих ділянок, де існує серйозна і особлива небезпека.

е) володіти оцінкою ризиків безпеки і здоров'ю, включаючи ті особливі види ризиків, яким піддаються групи працівників.

Важливо і те, що роботодавець має:

а) приймати рішення про захисні заходи, які слід вжити;

б) зберігати перелік виробничих нещасних випадків, що виникли в результаті виконання роботи невідготовленими до неї працівниками;

с) готувати і направляти звіти про виробничі нещасні випадки.

Перші результати успішного впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці можна спостерігати у різних сферах виробничої діяльності. Наприклад, з метою зниження виробничого травматизму в 2017 р. на державних підприємствах лісового господарства впроваджено ризикоорієнтований підхід – і це дозволило отримати вагомий результат. Так, у 2018 р. рівень виробничого травматизму у галузі зменшився в 1,5 рази, а за перші 4 місяці 2019 р. вперше за всю історію галузі, не зареєстровано жодного нещасного випадку зі смертельним наслідком [3].

За результатами моніторингу показників стану травматизму та професійної захворюваності на підприємствах України за 9 місяців 2018 року, по Донецькій області спостерігається зниження кількості нещасних випадків на підприємствах з високим рівнем травматизму, на яких впроваджено ризикоорієнтований підхід, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Зокрема, значне зниження травматизму відбулося на ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча» - на 11 випадків (у 2 рази), ВП «Шахта «Котляревська» ДП Селидіввугілля» - на 10 випадків (у 2,4 рази). Крім того, у порівнянні з попереднім роком зниження кількості професійних захворювань за 9 місяців цього року відбулося на 10,1%, зокрема на ТОВ «ДТЕК «Добропіллявугілля» - на 31 випадок (у 2,4 рази) [4].

Отже, відповідно до Концепції реформування системи управління охороною праці в Україні, система управління охороною праці має ґрунтуватися:

– на відповідальності роботодавців за забезпечення безпеки і здоров'я працівників в усіх питаннях, що пов'язані з їх працею;

– на зобов'язанні роботодавців постійно пристосовуватися до мінливих обставин, вживати необхідних заходів для створення умов, безпечних для життя і здоров'я працівників, з урахуванням особливостей потреб чоловіків і жінок;

– на запровадженні заходів запобігання виробничим ризикам, проведення їх оцінювання і попередження;

– на організації проведення навчання з питань охорони праці із суворим дотриманням згаданих загальних принципів запобігання нещасних випадків].

ЛІТЕРАТУРА

1. Про схвалення концепції реформування системи управління охороною праці в Україні та затвердження плану заходів щодо її реалізації. Розпорядження КМУ від 12 грудня 2018 р. № 989-р. URL: <http://document.ua/pro-shvalennja-koncepciyi-reformuvannja-sistemi-upravlinnja-doc366985.html>
2. Директива № 89/391/ЄЕС Ради щодо запровадження заходів заохочення поліпшення безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі Верховна рада України. офіційн.сайт. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23
3. Впровадження ризикоорієнтованого підходу в охороні праці в лісгоспах дало результат URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/vprovadzhennya-rizikooriyentovanogo-pidhodu-v-ohoroni-praci-v-lisgospah-dalo-rezultat-volodimir-bondar>
4. Occupational safety and health in the mining industry in Ukraine / International Labour Organization, ILO DWT and Country Office for Central and Eastern Europe. – Kyiv: ILO, 2018.

Kondratenko O.M., Derkach Yu.F., Kovalenko S.A., NUCDU Selection of rational units of monetary equivalents of indicators of ecological safety level of emergency and rescue vehicles exploitation process.....	366
Kriukovska O., Dniprovsk State Technical University Hazard analysis for employees of biotechnological enterprise.....	369
Vladimir Lebedev, Tetiana Tykhomyrova, Lozovytskyi Arsenii, Ievgeniia Litvinenko, Svitlana Avina, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Grigorova Tetiena, The National Science Center Kharkiv Institute of Physics and Technology, Zhaniya Saimbetova, Bayer KAZ LLP Design and research of eco-friendly coffee grounds filled polymer composites.....	372
Лобойченко В.М., Байдужий В.В., Груздова В.О., НУЦЗУ Дослідження стану окремих водних об'єктів харківської області, що знаходяться під впливом техногенних факторів.....	374
Луценко Т.О., Рубан А.В., НУЦЗУ Кримінально-правова характеристика порушення вимог законодавства про охорону праці	377
Луценко Ю.В., Шандиба А.В., НУЦЗУ Визначення параметрів системи охолодження в захисному спеціальному одязі рятувальника.....	380
Малько О.Д., Бульба О.О., НУЦЗУ Про впровадження ризикоорієнтованого підходу у систему управління охороною праці... ..	383
Малько О.Д., НУЦЗУ, Закоморна К.О., НЮУ ім. Ярослава Мудрого Міжнародні та європейські стандарти у сфері охорони праці.....	386
Малько О.Д., Немішкालов Ю.В., НУЦЗУ Аналіз умов праці пожежного-рятувальника.....	389
Матвійчук Д.Я., Несенюк Л.П. УкрНДІЦЗ Аналіз пожеж на відкритих територіях і в природних екосистемах від необережного поводження з вогнем за короткостроковий період.....	392
Панімаш Ю.В., ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗУ Формування готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з охорони праці.....	395
Полукаров Ю.О., Мітюк Л.О., «КПІ» ім. Ігоря Сікорського Дослідження комплексу чинників, які зумовлюють ризик професійної захворюваності працівників зварювального виробництва.....	397
Рагимов С.Ю., Скочко М.В., НУГЗУ Особенности защиты окружающей среды от теплового излучения.....	400
Рибалова О.В., НУЦЗУ Вплив змін клімату в харківській області на водні екосистеми.....	403
Рибалова О.В., Коробкіна К.М., НУЦЗУ Вплив лісових пожеж на стан біорізноманіття в умовах змін клімату.....	405
Сарапина М.В., НУГЗУ Анализ влияния факторов трудовой деятельности на работников спасательных подразделений во время ликвидации пожаров.....	408